

Starostka

Pyšná jsem
na dokončenou
Střelnici

Dokončené kulturní centrum či synagoga. To se podle starostky Hany Maierové povedlo v Turnově.

Na co z toho, co jste ve své funkci udělala, jste pyšná?

V odpovědi je mi bližší použít formulaci „mám radost“ – a to z velkých akcí, ale i z každé menší věci, která se v Turnově podařila, protože někdy zdánlivá maličkost představovala hodně úsilí. Většinou se ale v hodnocení práce na radnici započítávají stavební věci, protože ty jsou nejlépe vidět. Proto jsme zpracovali přehled dokončených investic posledních čtyř let a dospěli jsme k částce přesahující 400 milionů korun, která byla investována do majetku města, z toho 158 milionů činily dotace. Další 56 milionů dotací bylo získáno na neinvestiční potřeby. Pro příští období je včetně projektu Čistá Jizera k dispozici dalších více než 200 milionů korun dotací. Kdo má vůli a ochotu posoudit tuto věc objektivně, věřím, že uzná posun Turnova kupředu. Nakonec to aktuálně potvrdilo i hodnocení 300 českých měst ze strany nezávislých odborníků, kde se Turnov umístil na celkovém 13. místě, nebo nedávne ocenění Město pro byznys Libereckého kraje. Pokud mám já osobně použít přece jen slovo „pyšná“, pak jsem určitě pyšná na dokončené kulturní centrum Střelnice, na synagogu, regeneraci Patočkova sídliště nebo aktuálně na měnicí se ulice po rekonstrukci kanalizace.

Jaké rozhodnutí byste změnila? Co se vám nepovedlo?

Nejsem spokojená s tím, že se nám podařilo učinit pouze dílčí kroky v řešení Maškovy zahrady (dopravní napojení) nebo že jsme postoupili jen nepatrný kus na cestě k řešení vnitřní i tranzitní dopravy. V poslední době je pro mě velmi zásadní dění kolem výstavby dopravního terminálu a ohrožení tohoto dlouho připravovaného projektu. (jh)

Turnov: opravené ulice,
ale i přetížené centrum

» Předvolební seriál

MF DNES startuje předvolební seriál, ve kterém v následujících dvou týdnech zanalyzuje dění v největších městech kraje. Dnes Turnov.

Nově opravené, ale i nově rozkopané ulice, dokončení kulturně-společenského centra Střelnice, ale i chybějící možnost venkovního koupání a hlavně neustále dopravně přetížené centrum města. Tak by se daly stručně shrnout věci, které se za poslední čtyři roky v Turnově povedly i nepovedly.

Více než čtyři sta milionů investovaných korun, z čehož více než polovinu město získalo z dotací, musí být na vzhledu města vidět. Rekonstrukcí prošlo několik ulic, z těch hlavních to byla Nádražní a Bezručova. Tři rušné křižovatky se změnila na kruhové objezdy.

Množství ulic je však rozkopaných a ještě dlouho kvůli rekonstrukci kanalizací bude. Výkopy a uzavírky komplikují i běžné velmi složitou dopravní situaci v centru města. V řešení tohoto problému se během čtyř let nic závažného nestalo. Auta ve směru na Semily a Lomnici dále projíždějí náměstím Českého ráje a pro někoho vítaná a pro jiné zásadně odmítaná vnitřní odlehčovací silnice přes Luka kolem atletického stadionu se posunula jen velmi mírně a jenom na papíře.

Řešení dopravy mají ve svém volebním programu všechny strany a hnutí. Odvedení tran-

Starostka Na radnici v Turnově šéfuje Hana Maierová.

Foto: Bořivoj Černý, MF DNES

zitní dopravy z centra města bude však více záležet na rozhodnutí kraje.

Největší dokončenou investicí je kulturní centrum Střelnice. Tato stavba byla zahájena už za bývalého starosty a dokončena za nynější vlády tehdejší místostarostky Hany Maierové. Střelnice žije, akce se tam konají a lidé tam chodí. Ani vedení radnice však v prospěšnosti této investice nebylo uzavřeno. „Megalomanský projekt Střelnice zadlužil Turnov na mnoho let dopředu. I s úroky z úvěrů cena za Střelnici přesáhne dvě stě milionů korun,“ uvedl před časem místostarosta Jaromír Pekař. Aby radnice získala peníze na spolufinancování dotací, prodala množství majetku. Kontroverzní byly vždy prodeje bytů.

Ani o kapku bližší není pro Turnovské po čtyřech letech možnost venkovního koupání. Na výstavbu sportovního areálu v Maškově zahradě nejsou peníze – ani

FAKTA

Turnov

Počet obyvatel	14 445
Průměrný věk obyvatel	42
Míra nezaměstnanosti	8,7 %

Rozpočet 2010

(aktuálně v milionech korun):

Příjmy	425,783
Výdaje	491,756
Schodek	65,973

Starostka	Hana Maierová (Nezávislý blok)
Zastupitelstvo	27 členů

Jak dopadly volby 2006

ODS	35,58 % (10 mandátů)
Nezávislý blok	20,09 % (6)
Turnovská koalice	14,89 % (4)
Volba pro město	12,55 % (3)
KSČM	7,79 % (2)
ČSSD	9,55 % (1)
KDU-ČSL	5,51 % (1)
Strana zdr. rozumu	2,86 % (0)

městské, ani dotační. Na znovuoobnovení koupání v Dolánkách není shodný názor. Někteří prosazují bazény, jiní pouze přírodní koupání v řece.

Zastupitelé se nakonec shodli na tom, že nechtějí R35 ve městě. Kraj je však jiného názoru. Stejně tak se nepodařilo zabránit sloučení integrované střední školy a obchodní akademie a hotelové školy. Podařilo se však opravovat množství městských budov, hlavně škol a školek, bazén na Výšince či otevřít synagogu.

Do komunálních voleb jde v Turnově osm stran a sdružení. Šest z nich již na radnici mělo své zástupce – ČSSD, KSČM, KDU-ČSL, Nezávislý blok, ODS a Turnovská koalice. Nově chtějí na radnici zasednout představitelé TOP 09 a Věcí veřejných. Pro ovládnutí radnice je třeba 14 hlasů.

Jaroslav Hoření

» V pondělí si přečtěte o Hrádku nad Nisou

Opozice

Vrcholným
přehmatem bylo
vykácení lip

S většinou rozhodnutí starostky nesouhlasím, říká zastupitel za Turnovskou koalici Otto Jarolímek.

Za co byste za uplynulé období paní starostku pochválil?

Příliš chválit nebudu, s většinou zásadních rozhodnutí současné starostky města nesouhlasím. Kladně bych ohodnotil zejména její konečné stanovisko k návrhu vést katedrám Turnova rychlostní komunikaci R35. Doktorka Maierová se po určitém váhání způsobeném dle mého názoru spíše vnějšími tlaky než vlastním přesvědčením přiklonila k postoji většiny turnovských zastupitelů a trasování rychlostní silnice našim městem zásadně odmítla. Je však třeba si uvědomit, že stanovisko města Turnova má v této věci pouze podpůrný charakter, konečné rozhodnutí bude učiněno na jiné úrovni. Se starostkou se samozřejmě ztotožňuji i v řadě běžných „provozních“ rozhodnutí.

Jaké rozhodnutí bylo špatné, co by se mělo změnit?

Špatných rozhodnutí byla řada, musím však připomenout, že za ně nenese odpovědnost pouze starostka, nýbrž i další členové vedení a Rady města. Bez většinového souhlasu rady by k těmto excesům nikdy nedošlo. Za nejzávažnější chyby považuji ekonomicky krátkozraký prodej komerčně využitelných městských nemovitostí a necitlivý technokratický přístup k městské zeleni. Vrcholným přehmatem zde bylo zbytečné pokácení sedmadvaceti zdravých lip v ulici Alej Legií. Změnit se musí především způsob rozhodování o důležitých projektech. Klíčovou roli by zde měly hrát odborné komise rady města, které by měly korigovat vize projektantů a jejich stanoviska by neměla být v žádném případě opomíjena. (jh)

Krásný dům, který býval plný barev

» Seriál MF DNES přináší další kapitolu z nové knihy Marka Řeháčka **Liberecké zajímavosti**. Dnes o Soykově domě

Kde je konec starodávným barvírnam látek, které kdysi stávaly při toku starého náhonu a Harcovského potoka, jenž se nedaleko za Soukenným náměstím slévá s Nisou. Bývaly zde ještě před druhou světovou válkou ony proslavené „liberecké Benátky“, staré domy barvířů stály přímo na vodě, obklopené nejružnějšími dílnami, kůlnami a prkennými boudami.

Právě ony vytvářely tu osobitou „benátskou atmosféru“ – romantickou na jeden pohled, vlhkou a plesnivou na ten druhý. Modrou barvu chrlila jedna barvírna vedle druhé, obarvily potok i řeku, nebývala to zrovna čistoučká čtvrť. Právě zde ale také vznikla jedna z nejstarších libereckých ulic – Barvířská, pojmenovaná podle řemeslníků, kteří v Liberci začali upravovat látky. Právě v Barvířské ulici stávala i velká barvírna s valchou, postavená zde již roku 1657 a roku 1814 zásadně přestavěná.

Přímo naproti je jeden z největších a nejkrásnějších libereckých klasicistních objektů – Soykův dům. Jak jinak – i v něm bývala v 19. století provozována barvírna. Pozoruhodné je, jak málo se dnes o Soykově domě č. 122 v Barvířské ulici ví. Známa Kühnova topografie historických památek Liberce o něm uvádí pouze toto: „No 122/III je čtyřpodlažní, na střední osu symetricky členěný kupecký a obytný dům se čtyřmi okenními osami. Sedlo střechy kryje vysoká, balustrádami a sochami ozdobená štítová atika. Zdi jsou ozdobeny stříhlými rohovými pásy a pilasty, stejně tak jako rovními, odsazenými okenními římsami. Balkon s dobovou železnou mříží. Dveře a obchody s obvyklými obloukovitými

zdmi. Před rokem 1800. Postranní přístavba je nová.“

Nic více se k budově v této jinak podrobné topografii neuvádí. Z jiných zdrojů je známo jen nejisté datum zrození budovy – rok 1797 – s tím, že stavba na svoji dobu opravdu velice honosná – až zámečková – barevně vznikla v Barvířské na místě domu, který tu stál již roku 1620.

Postavil dům Kunze?

Stavitel zůstává také prozatím neznámý, ale ze souvislostí lze usuzovat, že to byl jeden z libereckých mistrů, kteří na konci 18. století po městě buďovali krásné klasicistní domy – s hodně velkou odvahou mohu jen odhadnout, že snad mohlo jít o Johanna Karla Kunzeho.

Na rozdíl od jiných domů té doby byla tato stavba nebyvale bohatě sochařsky ozdobena – kromě dvou menších a jednoho velkého pískovcového portálu s vavřínovými girlandami stojí za povšimnutí především

výzdoba štítu tvořená pískovcovou balustrádou se čtyřmi sochami.

Látky prý byly v domě barveny až do roku 1900, kdy krásný objekt se sochami koupila rodina Soyků, známých libereckých líkérníků, obchodníků s vínem a výrobců kořalky. Tento velmi rozvětvený židovský rod se v Liberci usadil někdy okolo poloviny 19. století. Jeho zakladatel – Eduard Soyka (původně nepochybně Sojka) – se sem přistěhoval z Berounska i se ženou Theresou, s níž měl nakonec neuvěřitelných 19 dětí. Již roku 1854 založil Edmund vlastní líkérku a roku 1861 získal od libereckých radních pronájem městské palírny, kterou poté provozoval celých 35 let. Soykovi se tak na konci 19. století stali na poli obchodu s alkoholem v Liberci předními dodavateli. Dům v Barvířské byl sídlem jejich firmy, obytným domem i továrnou, tento fakt připomínalo v medailonu na fasádě ozdobně vyvedené písmeno S jako Soyka a pod tím bylo černě velkými písmeny napsá-

no Likörfabrik Eduard Soyka Sohn Weingrosshandlung (Líkérka Eduard Soyka a syn, velkoobchod s vínem). Tím synem byli zřejmě myšleni dva Eduardovi potomci, Oskar a Karl, kteří otcův podnik po jeho smrti roku 1906 převzali. Centrála firmy byla i nadále v domě se sochami, ale bohatnoucí obchodníci si pro sebe pořídili honosné domy ve vilových čtvrtích. Soykovi synové ale také v roce 1938 patřili k prvním libereckým obětem protizidovských nacistických opatření: továrna byla zabráná, Karl musel vyklidit svoji vilu č. 288 v Jizerské ulici a Oskar svůj velký dům – dnešní pizzerii naproti libereckému výstavišti na Masarykově ulici. Zdá se, že oba líkérníci se s terorem nesmířili a zmizeli za hranicemi, kde pak jejich rodiny bojovaly proti nacistům. Po skončení války se k nim ale Češi zachovali nedobře; četl jsem o tom vzpomínku jednoho německého známého Soykových. Ten vypověděl, jak se jeden ze Soykových synů, který za války bojoval ve francouzské armádě, v roce 1945 vrátil do Liberce a plánoval převzít z rukou českých národních správců otcovu vilu i továrnu. Bylo to ale smutné pořízení: v nacisty zabraném židovském majetku se nyní roztahovali čeští národní správci, kteří mu v rodné vile po dlouhém dohadování dovolili pouze navštívit půdní místnost, do obytných prostor domu jej vůbec nepustili. Po několika týdnech zjistil, že navrácení jeho majetku je prakticky nemožné, a z Liberce zmizel. Soykův dům později propadl nadobro státu a v jeho vlastnictví chátral až do nedávné doby, kdy byla tato památka zrekonstruována novým majitelem tak pečlivě, že je dnes ozdobou celé Barvířské ulice.

Klasicistní dům Soykův dům v Barvířské ulici je po nedávné pečlivé rekonstrukci jedním z nejvýstavnějších libereckých klasicistních domů; přibližuje se pražským palácům či zámečkům nižší šlechty. Kresba: P. Polda

Vaším objektivem MF DNES přináší fotky z rajce.idnes.cz

Na náměstí E. Beneše v Liberci se představily automobily – veteráni. Přehlídka Dědeček automobil byla součástí akce Hvězdný Liberec.

Foto: Jaroslav Málek
<http://zirkon.rajce.idnes.cz>